

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 22.08.2018
C(2018) 5651 final

Urban Ahlin
Riksdagens talman
SE – 100 12 STOCKHOLM

Herr talman,

Kommissionen tackar för riksdagens motiverade yttrande om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (COM(2018) 373 final).

Förslaget ingår i ett större ambitiöst åtgärds paket utformat som inramning till sammanhållningspolitiken från 2020 och framåt. Målsättningen är särskilt att främja den socioekonomiska och territoriella sammanhållningen i EU med hjälp av sammanhållningspolitiken. Det är ett nödvändigt komplement både till det ekonomiska stödet inom det europeiska territoriella samarbetet (Interreg) och till det institutionella stödet från t.ex. de europeiska grupperingarna för territoriellt samarbete, eftersom sådana grupperingar saknar lagstiftande befogenhet och därför inte kan lösa rättsliga problem.

Närmare bestämt syftar förslaget till att ge sammanhållningspolitiken bättre verkan vid investeringar och projekt i gränsöverskridande regioner. Förslaget är vidare en direkt uppföljning till kommissionens meddelande "Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden" (COM(2017) 534 final).

Sedan 2015 har kommissionen genom sitt arbete blivit varse hur rättsliga och/eller administrativa hinder fortfarande inverkar negativt på invånarnas och företagens liv i gränsöverskridande regioner, trots att vi har den inre marknaden och den fria

Urban Ahlin
Riksdagens talman
SE – 100 12 STOCKHOLM

rörligheten. Det ovannämnda meddelandet och det åtföljande arbetsdokumentet (SWD(2017) 307 final) ger rikliga bevis på detta. Parallellt har en informell arbetsgrupp av medlemsstater under ledning av Luxemburg diskuterat innovativa lösningar på problemet med gränshinder.

En mekanism på varje landgräns för att lösa rättsliga problem kunde hjälpa näringsidkare i gränsregioner att utveckla och genomföra gemensamma projekt enligt en enhetlig uppsättning regler, och det kunde leda till snabbare och billigare projekt. I en undersökning¹, som nyligen utfördes för kommissionens räkning om de ekonomiska konsekvenser som hinder vid gränserna får för BNP och sysselsättning i inre gränsområden, beräknas att om endast 20 % av de befintliga hindren kunde undanröjas, skulle gränsområdenas BNP öka med 2 %.

Kommissionen uppskattar att riksdagen instämmer i att åtgärder på EU-nivå i enlighet med förslaget är nödvändiga för att hjälpa inre gränsområden att omvandlas från ytterområden till områden med tillväxt och möjligheter. Kommissionen instämmer också i att en väl fungerande inre marknad förutsätter att man tar bort hinder vid de inre gränserna och att hinder vid gränserna behöver åtgärdas, även utöver de möjligheter som Interreg-programmen erbjuder. Mot den bakgrunden anser kommissionen att den föreslagna mekanismen är nödvändig för att lösa rättsliga gränsproblem i hela EU.

Kommissionen noterar att riksdagen har betänkligheter när det gäller förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen. Kommissionen vill därför bekräfta att mekanismen är frivillig. En medlemsstat behöver inte välja den föreslagna mekanismen, om det finns en annan verksam mekanism vid en viss gräns mot en annan medlemsstat. Om den nya förordningen antas kommer den därför inte att skapa några nya skyldigheter för de medlemsstater som redan har ett likvärdigt system.

Närmare bestämt, gällande innebörden av infrastrukturprojekt, så innehåller förslaget en vid definition av "gemensamt projekt", nämligen varje form av infrastruktur som påverkar en viss gränsöverskridande region (t.ex. gränsöverskridande spårvagnslinje, gemensamt forskningscenter, företagspark byggt på gränsen) eller någon tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som tillhandahålls i en viss gränsöverskridande region (hälso- och sjukvård tillsammans med kompletterande infrastruktur, gemensamma offentliga transporttjänster över gränsen, utbildning osv.). Många sådana projekt faller under nationella standarder som kan vara olika på vardera sidan av gränsen, vilket gör det krångligt och dyrt att genomföra gemensamma projekt (t.ex. måste man följa två uppsättningar av standarder i stället för en).

När det gäller riksdagens påpekande om arbetsmarknadspolitiken och skattepolitiken, som ju verkligen ligger under nationell kompetens, åtminstone direkt beskattning, vill kommissionen framhålla att förslaget inte är avsett att inkräkta på nationell lagstiftningsbehörighet. I stället syftar förslaget till att angripa problem förorsakade av att den nationella lagstiftningen i en angränsande medlemsstat kan vara annorlunda,

¹ Politecnico di Milano (2017) *Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions*, se COM(2017) 534 final, s. 6. Läs mer om detta i arbetsdokumentet SWD(2017) 307 final, punkt 2.2, s. 20–22.

vilket kan leda till rättsliga problem i gränsregionerna, eftersom allmänheten och företagen tvingas följa två uppsättningar ibland delvis motstridig eller oförenlig lagstiftning.

Den föreslagna mekanismen är tänkt att åtgärda dessa rättsliga problem. Om Sverige väljer EU-mekanismen i form av det europeiska gränsöverskridande uttalandet för att angripa rättsliga problem i svensk lagstiftning, blir det Sveriges sak att avgöra om den nationella lagstiftningen behöver ändras.

Kommissionen anser att inrättandet av en mekanism för att lösa rättsliga problem har ett betydande mervärde. Därför finner kommissionen att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Vad gäller de mer ingående kommentarerna i riksdagens motiverade yttrande vill kommissionen hänvisa till bilagan.

Riksdagens motiverade yttrande har lämnats till de relevanta avdelningarna i kommissionen och kommer att ingå i det underlag de använder när de förhandlar med Europaparlamentet och rådet om förslaget.

Synpunkterna i detta svar handlar om kommissionens inledande förslag, som nu behandlas i den lagstiftningsprocess där både Europaparlamentet och rådet deltar.

Kommissionen hoppas att klargörandena i denna skrivelse ger svar på de frågor som Sveriges riksdag har tagit upp och ser fram emot att fortsätta den politiska dialogen.

Med vänlig hälsning

*Pierre MOSCOVICI
Ledamot av kommissionen*

Bilaga

Kommissionen har noggrant övervägt de frågor som riksdagen tar upp i sitt motiverade yttrande och vill gärna göra följande förtydliganden och iakttagelser.

När det gäller frivilligheten klargörs det i skäl 9 i förslaget att det är frivilligt att använda EU-mekanismen för de gränsregioner i en viss medlemsstat där en annan effektiv mekanism finns eller kan inrättas med de angränsande medlemsstaterna. I artikel 4.1 anges medlemsstaternas huvudalternativ tydligt: "En medlemsstat ska antingen välja mekanismen eller välja att använda befintliga sätt att lösa rättsliga problem som hindrar genomförandet av ett gemensamt projekt i gränsöverskridande regioner längs en viss gräns med en eller flera angränsande medlemsstater." I artikel 4.2 anges vidare att "[e]n medlemsstat får också besluta att, med avseende på en viss gräns med en eller flera angränsande medlemsstater, ansluta sig till ett befintligt verkningsfullt sätt som formellt eller informellt inrättats av en eller flera angränsande medlemsstater". Ordalydelsen i skälet verkar vara vidare ("kan inrättas") än i artikeln ("välja att använda befintliga sätt" eller "ansluta sig till ett befintligt verkningsfullt sätt"). I enlighet med artiklarna 4.4 och 24.2 har medlemsstaterna ett år på sig att fatta ett beslut. Det är därför kommissionen anser det mera genomförbart inom ett år att välja EU-mekanismen eller ansluta sig till en befintlig mekanism, som redan inrättats av angränsande medlemsstater, än att inrätta en helt ny. Om en ny mekanism emellertid inrättas inom ett år från förordningens ikraftträdande får kommissionen kanske godta det som ett val av en "befintlig" mekanism. Förhandlingarna kanske leder till ett klargörande på den punkten.

När det gäller bedömningen av alternativa mekanismer anser kommissionen att sådana alternativa system måste vara lika verkningsfulla som den föreslagna EU-mekanismen. Tidsfristerna i ett alternativt system jämfört med EU-mekanismen kommer härvidlag att få avgörande betydelse, eftersom det måste gå att lösa rättsliga problem inom rimlig tid för att gemensamma projekt ska kunna utvecklas och genomföras.

När det gäller de gränsöverskridande samordningspunkternas befogenheter vill kommissionen hänvisa till artiklarna 5.2, 6.1 och 6.2 i förslaget där man skiljer tydligt på obligatoriska uppgifter och uppgifter som medlemsstaterna får anförtro dem:

- (a) om det är en gränsöverskridande samordningspunkt eller en behörig åtagande eller överförande myndighet som får ingå och underteckna ett åtagande och besluta att undantag ska göras från den tillämpliga nationella lagstiftningen från och med dagen för åtagandets ikraftträdande, eller*
- (b) om det är en gränsöverskridande samordningspunkt eller en behörig åtagande eller överförande myndighet som får ingå och underteckna ett uttalande och i uttalandet formellt ange att den behöriga myndigheten kommer att vidta de åtgärder som krävs för att lagstiftning eller andra akter antas av den medlemsstatens behöriga lagstiftande församlingar inom en viss tidsfrist.*

I enlighet med det beslut en medlemsstat fattar i detta avseende fastställs det i artiklarna 10.1, 11, 13, 15, 16, 17 och 18 i förslaget om det är den gränsöverskridande samordningspunkten eller den behöriga myndigheten som ska följa de olika stegen i förfarandet.

När det gäller förslagens avsedda verkningsområde så omfattar begreppet ”gemensamt projekt” både typer av infrastruktur som påverkar en viss gränsöverskridande region och typer av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som tillhandahålls i en viss gränsöverskridande region. Kommissionen anser att tjänster av allmänt ekonomiskt intresse är en undergrupp till tjänster av allmänt intresse, oavsett om de är marknadstjänster eller ej. De torde vidare betraktas som allmännyttiga av myndigheterna och därför vara underkastade vissa skyldigheter förenade med tillhandahållande av offentliga nyttigheter. De omfattar icke-marknadstjänster (säkerhet, rättvisa, obligatorisk utbildning, hälso- och sjukvård samt sociala tjänster) och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (t.ex. energi och kommunikationer).

I förslaget regleras tydligt fall där det är möjligt att två medlemsstater inte hittar någon rättslig och/eller administrativ lösning på ett visst problem inom mekanismens regelverk. När detta är fallet måste orsaken till att det inte gick att lösa problemet motiveras tydligt för initiativtagaren. När det gäller direkt beskattning finns det eventuellt redan tillfredsställande lösningar i gällande bilaterala avtal. När det gäller social trygghet, så är det visserligen också ett område under nationell behörighet, men i förordning (EG) nr 883/2004² finns redan bestämmelser om att inrätta bilaterala avtal ”till förmån för vissa personer eller persongrupper”.

Det hänvisas till förslaget i den allmänna konsekvensbedömning (SWD(2018) 282 final) som gäller hela sammanhållningspaketet. I konsekvensbedömningen finns det sifferuppgifter om hur rättsliga och administrativa hinder längs EU:s inre gränser inverkar negativt på bruttonationalprodukten och sysselsättningen. Förslaget är ett direkt resultat av kommissionens tidigare omfattande arbete tillsammans med de berörda parterna, vilket redovisas i det meddelande som antogs i september 2017 (COM(2017) 534 final) och det åtföljande arbetsdokumentet (SWD(2017) 307 final).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 30.4.2004, s. 1). Se artikel 16.